



WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

Gorzów Wlkp., dnia 18 grudnia 2015r.

PS-V.431.7.2015.JTom

Pan

Mateusz Feder

Burmistrz Miasta i Gminy

Strzelce Kraj.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 525) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 06 listopada 2015 r. przeprowadził kontrolę problemową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich (Al. Piastów 13, 66-500 Strzelce Kraj.) w zakresie realizacji wybranych zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Kierownikiem kontrolowanej jednostki jest Pan Marian Ambrożuk.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu: zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października 2013 r. do 30 września 2014 r. oraz rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolę przeprowadził w dniu 6 listopada 2015 r. zespół kontrolny w składzie:

- *Julita Tomczyk* - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca Upoważnienie Wojewody nr 292-1/2015 z dnia 29 października 2015 r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego.
- *Joanna Kaszewczuk* - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca Upoważnienie Wojewody nr 292-2/2015 z dnia 29 października 2015 r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 28 października 2015r. (znak: PS-V.431.7.2015.JTom), za pośrednictwem listu poleconego (data odbioru przesyłki 29.10.2015r.).

Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie: ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 ze zm.), Zarządzenia Nr 0132.01.12 z dnia 01 lutego 2012 r. Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego oraz Schematu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich; Uchwały Nr XXX/227/12 Rady Miejskiej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 27 września 2012 r. w sprawie uchwalenia statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich; Upoważnienia Nr OR.0113-59/2008 z dnia 01 sierpnia 2008 r. Burmistrza Strzelec Krajeńskich do prowadzenia przez Pana Mariana Ambrożuka postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych; Upoważnienia Nr OR.0113-35/2010r. z dnia 16 czerwca 2010 r. Burmistrza Strzelec Kraj. do podejmowania przez Pana Mariana Ambrożuka działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji; do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; Upoważnienia Nr 0052.62.2015 z dnia 19 czerwca 2015 r. Burmistrza Strzelec Kraj. do prowadzenia przez Panią Alinę Lewandowską postępowania w sprawie świadczeń

z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych; Upoważnienia Nr 0052.61.2015 z dnia 19 czerwca 2015 r. do podejmowania przez Panią Alinę Lewandowską – Starszego pracownika socjalnego w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Kraj. działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Z Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich wynika, iż w skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi Referat Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego. Zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się Pani Sylwia Proszowska – inspektor ds. funduszu alimentacyjnego. Natomiast nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania sprawuje Pan Marian Ambrożuk – Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Kraj., który pełni funkcję od 01 lipca 2005r. (Zarządzenie Nr 0152-19/2005 Burmistrza Strzelec Kraj. z dnia 22 czerwca 2005r. w sprawie powierzenia obowiązków Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Kraj.).

W okresie objętym kontrolą (okres zasiłkowy 2013/2014) kontrolowane zadanie realizowane było przez Panią Sylwię Proszowską – Inspektora ds. funduszu alimentacyjnego. W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Sylwia Proszowska.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego – *oceniono pozytywnie z uchybieniami.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy kontrolowana jednostka przyznaje świadczenia z funduszu alimentacyjnego z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 7 września 2007 r. (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 859 ze zm.). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin,

dla których w okresie zasiłkowym 2013 / 2014 zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego próbowano ustalić:

- czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o kompletny wniosek? (art. 15 ust. 3 i 4)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2015 r., kontroli poddano losowo wybraną dokumentację 16 rodzin, którym w okresie od 1 października 2013 r. do 30 września 2014 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Do wniosku dołączone były m. in.: zaświadczenia wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego lub oświadczenia o wysokości dochodu, zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów oraz inne dokumenty, tj.: dokument stwierdzający wiek osoby uprawnionej, akty urodzenia dzieci, zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji, dokumenty zasądzające alimenty (odpisy orzeczenia sądu, postanowienia sądu, ugody sądowe) oraz zaświadczenia lub oświadczenia o uczęszczaniu dziecka do szkoły, o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Ustalono, że wszystkie skontrolowane wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zawierały komplety dokumentów wraz z datą wpływu wniosku do MGOPS w Strzelcach Kraj. Zatem, 100% skontrolowanych decyzji wydanych było w oparciu o kompletny wniosek.

- czy decyzje wydawane były terminowo? (art. 20 ww. ustawy, art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Zgodnie z art. 20 ww. ustawy wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres zasiłkowy przyjmowane są od 1 sierpnia. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń oraz wypłata świadczenia przysługującego za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami od dnia 1 września do 31 października, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada. Skontrolowano 16 decyzji przyznających świadczenie z funduszu alimentacyjnego i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 20 ww. ustawy oraz 35 KPA.

- czy postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone było zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *Czy jednostka kontrolowana przeprowadza postępowania zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy?*

Zgodnie z rozdziałem 4 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

W trakcie kontroli ustalono, iż wszystkie wnioski zawierały komplet wymaganych dokumentów, o których mowa w art. 15 ust 3 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Stwierdzono jednakże, iż decyzje wysyłane były do stron postępowania bez potwierdzenia odbioru. W przedmiotowej kwestii zostały wniesione wyjaśnienia przez Kierownika jednostki kontrolowanej, z treści których wynika, iż „środki budżetowe nie wystarczają na pokrycie wszystkich kosztów obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego”.

Zespół kontrolny stwierdził także, iż w 13 przypadkach świadczenie z funduszu alimentacyjnego zostało przyznane na osobę uprawnioną, zaś w 3 przypadkach na osobę

nieuprawnioną. Zatem, 81 % postępowań prowadzona była zgodnie z zasadami i trybem określonym w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego były przyznawane we właściwej wysokości i na właściwy okres? (art. 9, ust. 10 ww. ustawy)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *Liczba decyzji przyznających świadczenie we właściwej wysokości i na właściwy okres w stosunku do decyzji skontrolowanych*

Zgodnie z art. 10 świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Natomiast świadczenia nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona: została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej, zawarła związek małżeński.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy poczynszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Okres świadczeniowy obejmuje okres od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji dotyczącej przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż świadczenia zostały przyznane we właściwej wysokości, i na właściwy okres, z wyjątkiem jednej decyzji Nr OPS/4740/00042/FA/SP/2013 z dnia 25.09.2013 r. przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego na okres od 01.10.2013 r. do 31.03.2014 r. i od 01.04.2014r. do 30.09.2014r. Pani (*)¹ w sytuacji, kiedy od 02.03.2014 r., świadczenie to powinno zostać przyznane Panu (*) w związku z ukończeniem przez niego 18 roku życia. Zatem 94 % skontrolowanych świadczeń przyznanych było na właściwy okres i we właściwej wysokości.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane były osobom spełniającym kryterium dochodowe? (art. 9 ust. 2)

¹ (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***Liczba wydanych decyzji dla osób spełniających kryterium dochodowe.***

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, których dokumenty zostały poddane kontroli, nie przekroczyły kryterium dochodowego – 100 % decyzji wydana została prawidłowo.

W toku kontroli ustalono, iż w 2 przypadkach osoby uprawnione wykazały 0 dochód, w 4 przypadkach dochód nie przekroczył kwoty 100 zł, w 3 przypadkach dochód nie przekroczył kwoty 300 zł, w 5 przypadkach dochód nie przekroczył kwoty 500 zł, i w 2 przypadkach dochód nie przekroczył kwoty 700 zł.

- czy organ właściwy wierzyciela wydał upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 12)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: ***Czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego posiadała stosowne upoważnienie.***

Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela. Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W toku kontroli ustalono, że zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się Pani Sylwia Proszowska – inspektor ds. funduszu alimentacyjnego. Natomiast nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania sprawuje Pan Marian Ambrożuk – Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, który posiada upoważnienie wydane przez Burmistrza

Strzelec Krajeńskich do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

2. Rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - *oceniono pozytywnie.*

- czy organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu oraz organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego; decyzję w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego; informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa (art. 27 ust. 7)?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *w jaki sposób organ właściwy wierzyciela wywiązywał się z obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 7.*

Badając dokumentację kontrolną zespół kontrolny ustalił, iż informacja o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułów, o których mowa w art. 27 ust 7 pkt 3 ww. ustawy – została przekazana do 16 dłużników objętych kontrolą, jak również do 9 organów właściwych dłużnika. Informacja nie była przekazywana tylko w przypadku, gdy jednostka kontrolowana była jednocześnie OWD i OWW. Także informacja o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekazana była do wszystkich skontrolowanych dłużników alimentacyjnych, jak również do 9 organów właściwych dłużnika. W 7 przypadkach jednostka kontrolowana była jednocześnie OWD i OWW. W przypadku decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego, należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych osobie uprawnionej – ustalono, iż we wszystkich przypadkach, była ona przekazywana do dłużnika alimentacyjnego i OWD.

Zatem, biorąc powyższe pod uwagę stwierdzono, iż jednostka kontrolowana rzetelnie wywiązywała się z obowiązku nałożonego w art. 27 ust 7 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *Liczba terminowo przeprowadzonych postępowań w stosunku do liczby postępowań skontrolowanych.*

W toku kontroli ustalono, iż jednostka kontrolowana prowadziła postępowanie zgodnie z przepisami określonymi w art. 27 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, z zachowaniem terminów określonych w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzje w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekazywane były do dłużników alimentacyjnych, jak również do organu właściwego dłużnika.

Stwierdzić jednak należy, iż decyzje nie są doręczane za potwierdzeniem odbioru. W powyższej kwestii (brak dostarczenia decyzji za zwrotnym potwierdzeniem odbioru), przyjęto wyjaśnienia (podpisane przez kierownika jednostki kontrolowanej), z treści których wynika, iż „środki budżetowe nie wystarczają na pokrycie wszystkich kosztów związanych z obsługą funduszu alimentacyjnego”.

Za kryteria oceny posłużyły:

- **legalność** – w toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie: art. 109 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. D.U z 2013r. poz. 267 ze zm), art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 859 ze zm.)
- **rzetelność** – na podstawie skontrolowanej dokumentacji w zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych wynikających z art. 27 ust. 7 ww. ustawy stwierdzono, iż zadania nałożone przez ustawodawcę są realizowane rzetelnie. W przypadku zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zadanie realizowane jest rzetelnie, jednakże stwierdzono,

iż w odniesieniu do 3 osób świadczenie było przyznane na osobę nie będącą stroną postępowania.

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do znajdującej się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich książki kontroli pod pozycją nr 1.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- W zakresie zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stwierdzono naruszenie art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust 1 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, i tak:

Decyzją z dnia 16.10.2013r. znak: OPS/4740/00138/FA/SP/2013 przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego dla osoby ubiegającej się o świadczenie alimentacyjne, tj. Pani (*)², matce (*), pomimo tego, iż zasadnym było przyznanie świadczenia córce, która w dniu składania wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego była osobą pełnoletnią. Tym samym, posiadała pełną zdolność do czynności prawnych i dlatego decyzja winna być wystawiona na stronę postępowania, jak również wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego powinien zawierać dane oraz podpis osoby uprawnionej do pobierania świadczeń.

Analogiczna sytuacja wystąpiła w przypadku decyzji z dnia 25.09.2013r. znak: OPS/4740/00043/FA/SP/2013, na podstawie której przyznano świadczenie Panu (*), ojcu (*), jak również w decyzji Nr OPS/4740/00042/FA/SP/2013. z dnia 25.09.2013r., którą przyznano świadczenie Pani (*), matce(*).

Z wyjaśnień wniesionych do protokołu przez Panią Sylwię Proszowską, a podpisanych przez Pana Mariana Ambrożuka – Kierownika jednostki kontrolowanej, wynika między innymi, iż „z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie wynika, że matka/ojciec, nie może ubiegać się o świadczenie na pełnoletnią osobę uprawnioną”, i dalej „do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego wierzycielka/wierzyciel musiała dostarczyć dokumenty, których nie uzyskałaby bez wiedzy/zgody córki”.

² (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

Powyższe wyjaśnienia nie stanowią jednak uzasadnienia do przyznania świadczeń rodzicom osób pełnoletnich, gdyż nie są oni stroną postępowania.

Stosownie do art. 9 ust 1 w/w ustawy, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia (...). Zgodnie z art. 2 pkt. 11 w/w ustawy – za „osobę uprawnioną uważa się osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna”. Natomiast w myśl art. 15 tej ustawy ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego.

W powyższej kwestii stanowisko zajął Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 16 kwietnia 1977 r. (sygn.. akt III CZP 14/77, publikacja OSNCP 1977/7 poz. 106) stwierdził, że „W przypadku uzyskania przez uprawnionego pełnoletności z zachowaniem prawa do dalszej alimentacji wypłata świadczenia może nastąpić wyłącznie do jego rąk. Zdarzenie to nie wymaga stwierdzenia orzeczeniem sądu opiekuńczego i dlatego do wykazania legitymacji do osobistego odbioru świadczeń wystarczą odpowiednie dokumenty stanu cywilnego.”

Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 09.12.2010 r. sygn I OSK 1161/10 stwierdził, iż „ustalając znaczenie pojęcia osoby uprawnionej określonego w art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy, przy pomocy wykładni zakładającej spójność przepisów prawa uznać należy, że osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest wyłącznie osoba (dziecko małoletnie bądź pełnoletnie), która nie jest ekonomicznie samodzielna ze względu na wiek bądź kontynuowanie nauki, bądź ze względu na znaczny stopień niepełnosprawności, dla której dłużnikiem alimentacyjnym jest rodzic”.

W związku z powyższym w ww. przypadkach (decyzja z dnia 16.10.2013r. znak: OPS/4740/00138/FA/SP/2013 oraz decyzja z dnia 25.09.2013r. znak: OPS/4740/00043/FA/SP/2013) organ powinien przyznać świadczenie Pani (*)³, jak również Pani (*), które to w dniu złożenia wniosku (przez rodzica), były osobami uprawnionymi do przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Z kolei, w przypadku decyzji z dnia 25.09.2013r. znak OPS/4740/00042/FA/SP/2013, organ powinien przyznać świadczenie Pani (*), do czasu uzyskania przez syna (*) pełnoletności.

³ (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

- W zakresie działań w realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie stwierdzono nieprawidłowości, poza faktem, iż decyzje do dłużników alimentacyjnych, nie są doręczane za potwierdzeniem odbioru. W kwestii tej wyjaśnienia wniósł Kierownik jednostki kontrolowanej, który stwierdził, iż „środku budżetowe nie wystarczają na pokrycie wszystkich kosztów związanych z obsługą funduszu alimentacyjnego”.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych uchybień jest Pan Marian Ambrozuk – Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, który sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia zalecam:

- prawidłowe określanie strony postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- decyzje w sprawie zwrotu należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekazywać do dłużników alimentacyjnych za potwierdzeniem odbioru.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

Do wiadomości:

Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Strzelcach Krajeńskich